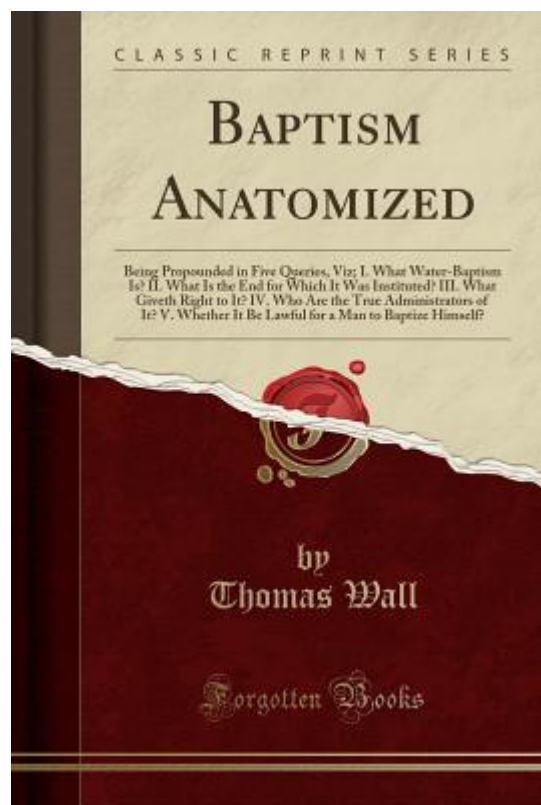

Kontroverze Hercules Collins 1691

Jedna z prvních kontroverzí v historii baptistů, kterou vyvolali partikulární (kalvinističtí) baptisté, se objevila v roce 1694, kdy vyšla kniha prominentního partikulárního (kalvinistického) baptisty Hercula Collinse *Believers-Baptism from Heaven* (*Křest věřících z nebe*). Kontroverzní bylo jeho tvrzení, že *baptisté nepřevzali křest od Johna Smytha*, který je historiky pokládán za prvního baptistu.

John Smyth (1570 – 1612) je významnou osobností baptistických dějin, zejména kvůli své oddanosti náboženské svobodě, církvi věřících a křtu věřících (ne dětí). Někteří angličtí baptisté druhé generace se však od něj začali distancovat a tvrdili, že nebyl spoluzakladatelem baptistů, že jeho křest nebyl technicky křtem, protože k němu došlo politím (nalitím vody na čelo) a že pokřtil sám sebe (se-baptista), což vyvolávalo velkou kritiku a odsuzování u ostatních protestantských církví. Zdá se, že někteří angličtí baptisté ze sedmnáctého století proto neuznávali Smytha jako svého zakladatele nebo iniciátora praxe křtu. Ve své knize o křtu *Believers-Baptism from Heaven*, publikované v roce 1691 se Hercules Collins pokusil vyvrátit tvrzení, že angličtí baptisté dostali křest od Johna Smytha. Tento pokus o vyvrácení byl učiněn v reakci na tvrzení stoupence křtu dětí Thomase Walla, který ve své knize *Baptism Anatomized* prohlásil, že současní „angličtí anabaptisté“ „postupně přijali“ svůj křest od Smytha, který se sám pokřtil. [1]

Ve své knize *Křest věřících z nebe* Collins tvrdil, že baptistická komunita, jejíž byl součástí, ve skutečnosti neměla svůj křest převzatý od Smytha. Při vyvrácení tohoto tvrzení se odkazoval na živé zdroje, které to měly vědět lépe než Wall. Přitom obvinil Walla ze lži a hanlivého tvrzení ohledně původu baptistů.

Citace z knihy *Believers-Baptism from Heaven* v místě, kde Collins vyvrací Wallovo tvrzení:

Kolik listů jsi použil ve své knize pro prosazování a udržování lži a vrhání špíny na svaté Cesty Páně? Nelze znovu oživit Kristovo nařízení, které bylo ztraceno v odpadlictví (jako byl svátek stánků, který byl ztracen před dlouhou dobou), leda tak špinavým způsobem, jak nepravdivě tvrdíš (že angličtí baptisté přijali svůj křest od) pana Johna Smytha? Je to naprosto nepravdivé, a je známo od některých, kteří dosud žijí, jak falešné je toto tvrzení; a pokud se J. W. [2] setká s kýmkoli z nás, jak mu bude libo, můžeme mu dostatečně ukázat nepravdivost toho, co tvrdí v této věci, a co v mnoha dalších věcech nekřesťansky prosazoval. [3]

He addeth further, That Infants weep when they are Baptized, as if they did dissent. What a Childish Expression is this? What think you? had they not as much cause of weeping when they were Circumcised?

Mezi ty „dosud naživu“ by mohli patřit pamětníci začátků prvního baptistického Helwysova sboru v Londýně. Jednak William Kiffin (1616-1701) a možná i Hanserd Knollys (nar. 1599), který zemřel až v září 1691, téhož roku, kdy byla tato slova v knize zveřejněna.

William Kiffin

Kontroverze Hercula Collinse z roku 1691 dodnes slouží partikulárním (kalvinistickým) baptistům k vytváření vlastního příběhu o vzniku baptizmu, který vytěsňuje teologicky nepohodlné spoluzakladatele baptistického hnutí na vedlejší kolej. John Smyth proto jimi bývá označován jako pre-baptista, čili že byl předbaptistou, nehotovým teologickým polotovarem. Plného a pravého baptizmu podle nich dosáhli až ti, kteří přijali kalvinistickou teologii. Tato první doložená kontroverze stojí na počátku dlouhé řady kontroverzí, kterými se partikulární baptisté profilovali a posléze i separovali od baptistů generálních (arminiánských). Za povšimnutí stojí i intonace, tvrdost a nekompromisnost argumentace, která se u partikulárních baptistů objevuje i při dalších kontroverzích (Down Grade Ch. Spurgeona 1891, odchod Jižních baptistů z WBA 2004, štěpení BJB 2018).

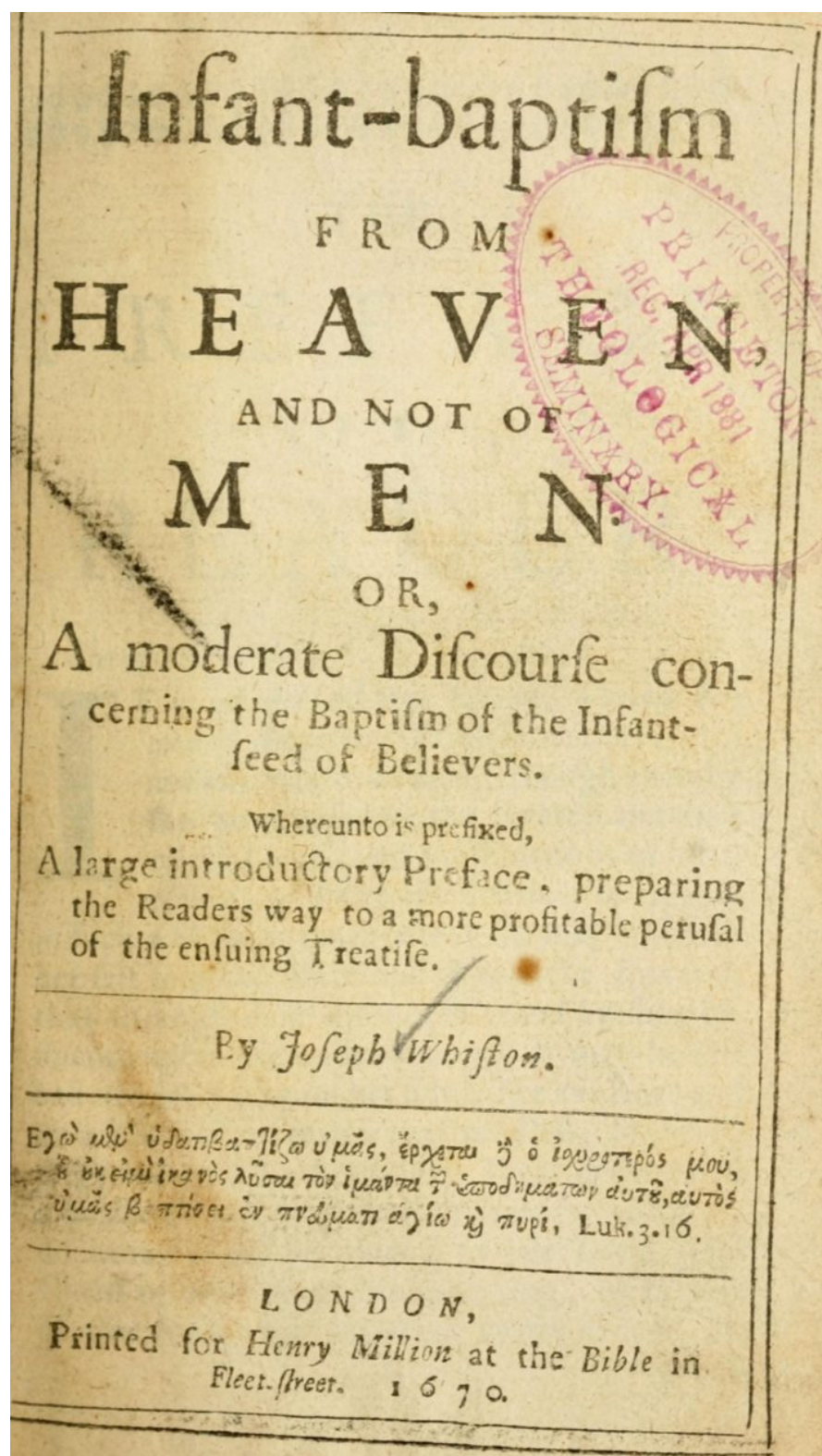
[1] Thomas Wall, *Baptism Anatomized* (Londýn: G. Croom, 1691), str. 106-8.

[2] Z nějakého důvodu Collins ve své odpovědi nazývá Thomase Walla „Johnem Wallem“. Srov. Collins, *Believers-Baptism from Heaven* (Londýn, 1691), str. 108 a 114. Iniciály „J. W.“ v tomto citátu. To je o to zajímavější, že titulní stránka i obsah jeho knihy používají jméno Thomas Wall. Možná to bylo úmyslné, chtěl připodobnit Walla k nechvalně známému Johnu Childovi, s nímž ho srovnává na str. 114.

[3] Hercules Collins, *Believers-Baptism from Heaven*, str. 114 – 15. Kurzíva je citace originálu.

[4] Knollys se zúčastnil *General Assembly (Valného shromáždění) 1691*, které se konalo ve dnech 2. –

8. června 1691. Zemřel 17. září 1691, ve svém devadesátém třetím roce. Více o Knollysovi viz Barry H. Howson, *Chybné a schizmatické názory: otázka orthodoxie ohledně teologie Hanserda Knollyse (1599-1691)*, (Leiden: Brill, 2001).

Kniha *Infant-Baptism from Heaven* (Křest dětí z nebe) z roku 1670 od Josepha Whistona zřejmě inspirovala Hercula Collinse k názvu vlastní knihy *Believers-Baptism from Heaven* (Křest věřícího z nebe).

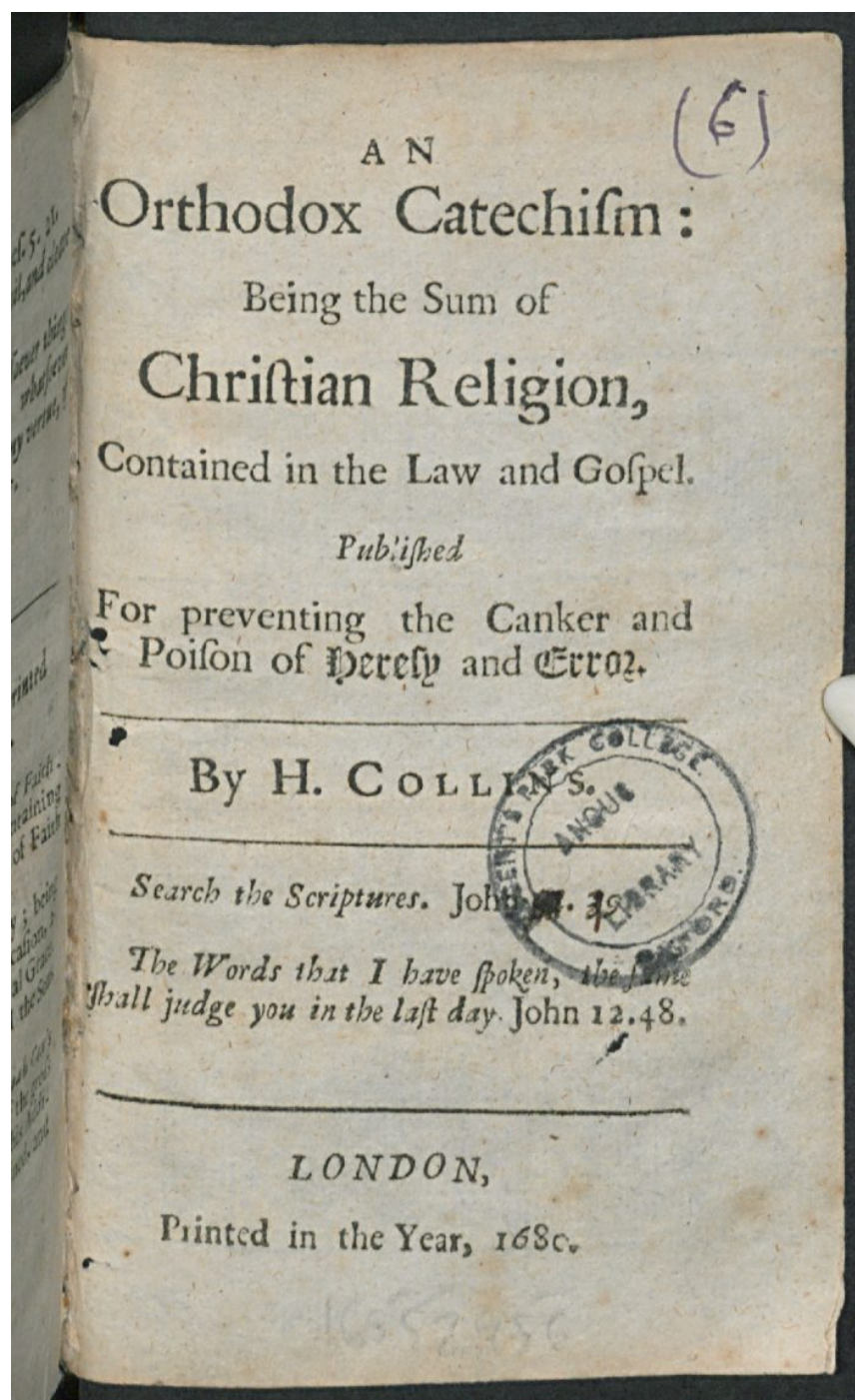
Kdo byl Hercules Collins

Hercules Collins byl 23. března 1676/77 instalovaný pastorem ve sboru ve Wappingu, byl autorem

několika náboženských a praktických prací, včetně Ortodoxního katechismu (1680), který je baptistickým výkladem Heidelbergského katechismu. Hrál důležitou roli při zakládání partikulárních baptistických sborů v Londýně a v Anglii. Zřejmě byl uvězněn pro svou víru ve vězení v Newgate kolem roku 1684. Zemřel 4. října 1702. Byl přítomen na všech londýnských baptistických valných shromážděních (General Assembly).

Na pohřbu Herkula Collinse kázal John Piggott. V tomto kázání Piggott řekl o Collinsovi následující:

.... jeho nauka, kterou jste slyšeli, a jeho příklad, který jste viděli tolik let: ta první byla souhlasná pro důrazy reformovaných sborů ve všech základních člancích víry, a ta druhá, která ozdobila doktrínu Boha, našeho Spasitele.

Titulní strana Ortodoxního katechismu od Hercula Collinse

Kontroverze (z lat. *controversio*, od *contra-vertere*, obrátit proti) znamená významnější a delší názorový spor, obvykle vedený na veřejnosti. Podobný význam má polemika. Odtud označení **kontroverzní** – sporný, vyvolávající spory.

Prameny

- Wall, Thomas: *Baptism Anatomized* (Londýn: G. Croom, 1691), str. 106-8.
- Collins, Hercules: *Believers-Baptism from Heaven*, Londýn, 1691, str. 114 – 15.
- Piggott, John: *Eleven Sermons Preach'd Upon Special Occasions* (Londýn: John Darby, 1714), str. 199-240.

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 3. 9. 2020